

L'A7, al seu pas per l'Alcoià, no va inaugurar-se fins el 2011, i el nou col·legi El Bracal –a Muro– i el nou hospital d'Ontinyent només són uns plànols.

L'arxipèlag de la Mariola

Alcoi, Cocentaina, Muro i Ontinyent, a les comarques frontereres de l'Alcoià, el Comtat i la Vall d'Albaida, són illes enmig d'una mar blava. El seu comportament electoral contrasta amb el de la resta del País Valencià: tenen governs locals progressistes i en els recents comicis europeus les forces d'esquerra gairebé van doblar les de la dreta. Els quatre alcaldes n'expliquen els motius.

De Vinaròs al Pilar de la Foradada, des del Baix Maestrat fins al Baix Segura, un esquirol podria travessar el País Valencià saltant per tot de municipis governats pel PP. Acostumat a l'hàbitat conservador, però, l'animal se sentiria estrany si es desviara de la costa i penetrara a la serra de Mariola.

Un paratge natural sensacional, el més propici per a les seues característiques, i no obstant això, el més abrupte per a la dreta valenciana. Les capitals de la Vall d'Albaida, el Comtat i l'Alcoià són en poder de pactes progressistes, i després dels recents comicis europeus la potència de l'esquerra resulta encara

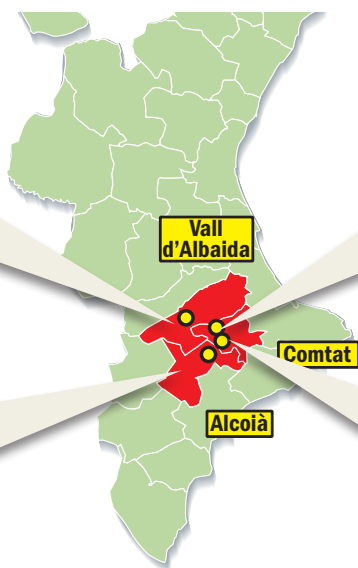
més clara. Ens trobem a les comarques centrals del País Valencià, a cavall de les demarcacions de València i Alacant, una àrea industrial d'evident predomini catalanoparlant on no fa gaire el PP també era hegemònic.

A les eleccions locals del 27 de maig del 2007, els populars van aconseguir les alcaldies d'Alcoi (60.000 habitants) i Ontinyent (vora 40.000 habitants) amb sengles majories absolutes. Però aquella nit, a la festa que el PPCV va celebrar al saló Valencia Palace, el reelegit president Francisco Camps no es va mostrar especialment eufòric per aquells resultats.

“Després de la meua victòria, el que m'ha il·lusionat més és el que ha passat a Paterna i a Torrent”, va confessar a la jove Maria José Català, de 26 anys, que va patir de valent per obrir-se pas entre la multitud. Desconeguda com era, pocs sabien que es tractava de la persona que s'havia emparat del govern de Torrent, en poder dels socialistes des del 1979. La seua majoria absoluta, com la de Lorenzo Agustí a Paterna, van foradar i de quina manera el *cinturó roig* de València, que va tornar-se encara més blau a les eleccions següents, les del 2011.

ONTINYENT (capital de la Vall d'Albaida)
36.974 habitants / 125 km²
Alcalde: **Jorge Rodríguez** (PSPV-PSOE)
Pacte **PSPV-PSOE** i **Compromís**
PP: 10 regidors
PSPV-PSOE: 7 regidors
EUPV: 3 regidors
Compromís: 1 regidor

ALCOI (capital de l'Alcoià)
60.105 habitants / 129 km²
Alcalde: **Antoni Francés** (PSPV-PSOE)
Pacte **PSPV-PSOE** i **EUPV**
PP: 11 regidors
PSPV-PSOE: 7 regidors
Compromís: 5 regidors
EUPV: 2 regidors

MURO (Comtat)
9.062 habitants / 30 km²
Alcalde: **Rafael Climent** (Compromís)
Pacte **Compromís** i **PSPV-PSOE**
Compromís: 6 regidors
PP: 5 regidors
PSPV-PSOE: 1 regidor
EUPV: 1 regidor

COCENTAINA (capital del Comtat)
11.558 habitants / 53 km²
Alcalde: **Rafael Briet** (PSPV-PSOE)
Pacte **PSPV-PSOE** i **Compromís**
PSPV-PSOE: 7 regidors
PP: 7 regidors
Col·lectiu 03820: 2 regidors
EUPV: 1 regidor

Mentre Camps i Català embogien amb els seus èxits, els zaplanistes Lina Insa i Jorge Sedano feien igual –però aïlladament– a 80 i 110 quilòmetres de distància. Ella acabava d’anotar-se la primera majoria absoluta del PP a Ontinyent, mentre ell havia consolidat la que el seu partit havia estrenat a Alcoi quatre anys abans. El 2011, en canvi, l’esquerra recuperaria ambdues alcaldies, i convertiria aquest eix –que passa per Muro i Cocentaina, al Comtat– en el principal nucli progressista del País Valencià. En el *corredor roig*, que es podria dir.

Un corredor roig destenyit a causa de les eleccions estatals que van celebrar-se uns mesos després –la dreta va imposar-se a les quatre principals poblacions– però que presenta un color viu com mai després de les europees. El proppassat 25 de maig, les quatre forces d’esquerra més votades –PSPV-PSOE, Esquerra Unida, Compromís i Podem– van situar-se per damunt del 56% dels vots, mentre les quatre principals formacions de la dreta –PP, UPyD, Ciutadans i Vox– van quedar-se pels volts del 34%. Al conjunt del País Valencià la victòria de l’esquerra va ser bastant més ajustada: 49% a 43% [vegeu gràfic de la pàgina 21].

Per què? Què passa a les faldes de la Mariola? Què succeeix al bressol de la malmesa indústria tèxtil i de la festa de moros i cristians? Per què les taquetes roges en un mapa tan blau?

Lluís Català, sociòleg de la Universitat d’Alacant i veí d’Alcoi, considera que aquests resultats són deguts a una

Antoni Francés: “Els governs del PP mai no han apostat per la indústria del país”

“pluralitat de factors”, entre els quals “l’elevada industrialització i la presència estesa de la llengua, cosa que afavoreix l’expansió del valencianisme”. A més, remet a “l’eix tèxtil Terrassa-Alcoi i la relació fecunda amb Catalunya que això va propiciar, amb mostres de modernisme incloses”. De fet, la història d’Alcoi –la *petita Barcelona* i la *Barceloneta*, li han dit– atresora un moviment obrer capdavanter, en què l’anarquisme va tenir una ascendència notable.

Català, autor de la tesi *Fonaments de la identitat territorial amb especial atenció a la identitat nacional. El cas valencià: discursos polítics sobre la identitat valenciana entre els militants de base del Bloc, EUPV i PSPV-PSOE*, explica que els afiliats de les dues últimes formacions, malgrat l’adscripció estatal, “se senten més valencians que no espanyols, especialment en el cas d’EUPV”, un fet que contrasta amb el militant mitjà de tots dos partits al País Valencià. Igualment, “el Bloc de l’Alcoià-Comtat se situa més a l’esquerra del que és habitual en aquesta formació [inserida a la coalició Compromís], amb posicions que podríem qualificar de fusterianes”.

“Quant als símbols”, continua Català, “Alcoi té quadribarrada pròpia des del segle XV, amb els escuts de la ciutat i de sant Jordi, motiu pel qual resulta més complicat que reconeguen com a pròpia la bandera oficial amb el blau, un fenomen extensible als pobles més importants de l’Alcoià i del Comtat, amb uns escuts que llueixen una quadribarrada romboïdal”.

Més enllà dels aspectes purament referencials, la conjuntura econòmica actual contribueix a afermar l’esquerra. “Els desnonaments potser semblen un fenomen urbà”, apunta Català, “però en tots aquests pobles n’hi ha hagut, i de molt sagnants, raó per la qual els afectats han començat a mobilitzar-se i han generat un corrent de simpatia important”. Mentre a Alacant el col·lectiu Stop Desnonaments s’ha acostat a Podem, a Alcoi han establert una relació propera amb Esquerra Unida.

Segons aquest sociòleg, “ara que tothom exigeix legitimitat, governs locals com el d’Alcoi o Muro han esdevingut un exemple de gestió eficient dels recursos, i la gent els ho ha premiat”.

Antoni Francés, alcalde d’Alcoi des del 2011, es nega a penjar-se cap medalla. “És una tradició”, respon quan se li demana per la preeminència de l’esquerra a la ciutat. “Si el PP ha governat aquest ajuntament ha estat per les nostres errades, no pels seus encerts”, afirma amb relació als 11 anys de governs conservadors, iniciats el 2000, després de la tempestuosa eixida de Josep Sanus, alcalde socialista durant els 21 anys anteriors.

De dalt a baix i d'esquerra a dreta, Antoni Francés, alcalde d'Alcoi; Jorge Rodríguez, alcalde d'Ontinyent; Rafa Climent, alcalde de Muro, i Rafael Briet, alcalde de Cocentaina.

A les eleccions europees d'enguany els populars no han sigut capaços de superar a Alcoi el 21% dels vots, vuit punts per sota de la seua mitjana valenciana. "La dècada de governs del PP ha permès que els alcoians prengueren consciència del que signifiquen les seues polítiques", observa Francés, alleujat per la "reconciliació del poble amb l'esquerra".

A parer seu, la posició dominant del PP a l'àrea metropolitana de València té a veure amb "l'acció mediàtica dels governs de la Generalitat i de l'Ajuntament, que troba molt més ressò allà que no ací, on sempre s'ha seguit més TV3 que no Canal 9", potser perquè "sociològicament, les comarques centrals tenim una identitat pròpia, cosa que ha impedit la consolidació del PP".

Ni tan sols la irrupció de la crisi econòmica no ha alterat aquest escenari.

Segons Francés, "els governs populars de la Generalitat Valenciana mai no han apostat per la indústria del país, l'han menystinguda absolutament en favor d'un altre tipus de polítiques, i han deixat la innovació i la modernització econòmica en un segon plànol". I en efecte, els ciutadans han penalitzat més el PP que el PSOE, malgrat la identificació absoluta de Rodríguez Zapatero amb l'inici de la crisi. "El Govern socialista va donar ajudes al moble que el PP ha retirat", es plany l'alcalde d'Alcoi, molest pel "foment de l'especulació i de l'urbanisme que ha posat en pràctica el PP, per comptes de preocupar-se més de l'economia productiva". I una sensació de greuge comparatiu sobrevola l'Alcoià: l'autovia A7, que uneix València i Alacant per l'interior, no va quedar acabada fins el 2011, quan per fi va obrir-se al trànsit el

tram de la comarca, l'únic que faltava i el més complex a causa de l'orografia.

La divisió entre zaplanistes i campistes també ha afectat els populars alcoians, que fins i tot s'han migpartit a la present legislatura, quan Zaplana i Camps ja són història. Dels 11 regidors, en queden set. Els altres quatre han passat al grup mixt, entre els quals qui va ser-ne el candidat a l'alcaldia, l'ex-primer edil Jorge Sedano, que el 2015 podria presentar-se per Ciutadans.

Del costat del govern, tampoc no ha faltat la tensió. El tripartit inicial va passar a ser un bipartit quan no tenia ni un any i mig de vida. Compromís va eixir del gabinet local com a conseqüència d'un desfasament comptable en la venda d'entrades d'un concert de Joan Manuel Serrat i Joaquín Sabina. Del vora 20% dels vots a les eleccions municipals del 2011 al poc més de 7% de les recents europees, la davallada de Compromís ha alimentat formacions com Podem, que a Alcoi ja ha obert converses amb Esquerra Unida. El desig d'ambdós partits és concórrer-hi plegats, amb l'esperança d'influir al màxim possible sobre l'acció de govern: a les europees, EUPV i Podem van sumar el 26% dels vots a Alcoi, mentre que els socialistes no van passar del 24%. En qualsevol cas, Antoni Francés té "claríssim" que l'any vinent millorarà el 25% dels vots i els 7 regidors de l'última contesa.

Enigmes al Comtat. Comptat i debatut, sembla complicat que la dreta recupere el govern d'Alcoi pròximament. De fet, els populars tenen dipositades més esperances una mica més cap amunt, a la comarca del Comtat, on no repetiran com a candidats els actuals alcaldes de Cocentaina –la capital– i de Muro. El primer, Rafael Briet, ha donat continuïtat a una plaça governada pel PSPV-PSOE des de la represa democràtica, mentre que el segon, Rafael Climent, de Compromís, ja ha anunciat que es presentarà a les eleccions primàries de la coalició que determinaran el cap de llista autonòmic per la circumscripció d'Alacant. Vol fer el salt a les Corts, on podria retrobar-se amb Briet, un dels alcaldes socialistes més importants al sud del país.

"Els ciutadans perceben amb nitidesa les trames clientelars que ha teixit el PP durant tots aquests anys a la Generalitat i s'adonen que ací, a Cocentaina, això no

Jorge Rodríguez: “El model de serveis del PP ens ha fet caure a l’oblit”

ha passat”, raona Briet. “No hem gastat allò que no teníem”, rebla l’alcalde de la vila contestana, que esmenta la “proximitat” d’ell i dels seus tres predecessors com la raó número u per què els socialistes fa 35 anys que manen a la població. “Fins i tot qui vota uns altres partits, valora la meua feina a les enquestes”, explica enorgullit.

Amb una de les rendes *per capita* més elevades de la demarcació d’Alacant, l’estructura social de Cocentaina es fonamenta en una classe mitjana que ha prosperat gràcies al sector tèxtil, amb empreses que han optat per reorganitzar-se. Ací, el descontentament polític ha derivat en el naixement del Col·lectiu 03280, que adapta com a nom el codi postal del municipi i aixopluga ex-afiliats del PSPV, del PP i del Bloc Nacionalista Valencià. Amb els seus dos regidors i els set dels populars haurien sumat majoria absoluta, però preval el distanciament del PP i la promesa que van fer per la qual, en cas d’empat i de ser decisius, permetrien la investidura del candidat més votat. Així, el socialista Briet governa en minoria amb Esquerra Unida.

La vida associativa de Cocentaina és notable. No arriba als 12.000 habitants, però la població acull una desena d’actes culturals per setmana. Hi ha dues bandes de música, tres grups de danses, quatre corals, diverses rondalles i un Centre d’Estudis Contestans que investiga les arrels d’una vila històrica, en què destaca el Palau Comtal, que cada primer de novembre observa, impàvid, l’arribada de milers de visitants a l’arxiconeguda Fira de Tots Sants. Un dia que els cotxes envaeixen els afores de Cocentaina en una estampa que evoca les cues que es formaven a la carretera fins la recent inauguració de l’autovia, una demanda històrica.

“Les comarques centrals del País Valencià sempre hem estat deixades de la mà de les administracions estatal i autonòmica”, confirma l’alcalde de Muro, Rafael Climent. “Sort de l’emprenedoria dels veïns, perquè els nostres 100.000 vots no interessen gaire, en comparació dels 500.000 d’Alacant i Elx”, diu. “A les autonòmiques del 2011, la suma dels tres principals partits d’esquerra ja va quedar per davant del PP, vam ser els primers a advertir la necessitat del canvi al Consell, un canvi que esperem que arribe el 2015.”

Potser aleshores començaran les obres del col·legi El Bracal, en barracots des de fa vuit anys i que la Conselleria d’Educació ha assegurat que executarà coincidint amb les eleccions valencianes. Qui sap, però, si es tracta d’una promesa buida més, després dels successius anuncis en va. De moment, docents i alumnes

Rafael Climent: “Vam ser els primers a advertir la necessitat d’un canvi al Consell”

només poden tocar el plànol del futur centre.

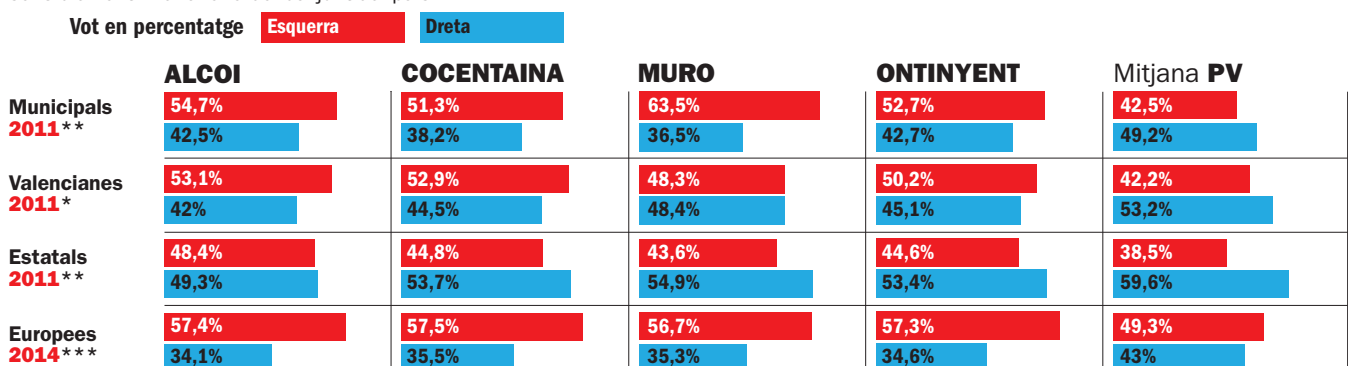
A diferència de les poblacions del voltant, a Muro gairebé no ha tancat cap empresa amb motiu de la crisi. “I en tenim de tota mena”, s’afanya a explicar l’alcalde, que n’enumera algunes: “Empreses d’acabats, de metal·lúrgia, de guitarres de fusta, de gespa artificial... O les del sector primari, estretament relacionades amb el cultiu de la vinya, com el Cellar de la Muntanya”.

Climent, de la coalició Compromís, governa amb l’únic regidor socialista que hi ha al consistori, a qui necessita per arredonir la majoria absoluta. A les municipals el voten molts veïns que a l’urna autonòmica opten pels socialistes, Esquerra Unida o el PP, que també n’hi ha. “En trauen 2.400 a les autonòmiques i 1.800 a les locals”, es felicita l’alcalde d’una població que l’austriac Christian Felber ha posat com a paradigma de l’Economia del Bé Comú que ell mateix preconitza.

Per quina causa l’esquerra no és tan forta en un altre eix industrial potent, com el del Vinalopó, on el PP s’ha fet fort a ciutats tan obreres com Elda, Petrer

El corredor roig

Les principals poblacions de les comarques centrals valencianes, governades per les forces progressistes des del 2011, mostren una tendència de vot clarament escorada cap a l’esquerra. Fins i tot en els comicis estatals del 2011, en què va imposar-se la dreta, aquesta victòria va ser sensiblement inferior a la del conjunt del país.

*En les eleccions municipals del 2011, en el resultat de l’esquerra se sumen els resultats del PSPV-PSOE, la coalició Compromís i Esquerra Unida. En el de la dreta, el del PP i Alcoi i Ontinyent, el del PP i UPyD, perquè també s’hi va presentar.

**En les eleccions valencianes del 2011 i les estatals d’aquell mateix any, se suma el resultat del PSPV-PSOE, la coalició Compromís i Esquerra Unida, d’una banda, i el del PP i UPyD, de l’altra.

***En les eleccions europees del 2014, el resultat de l’esquerra correspon a la suma del PSPV-PSOE, la coalició Compromís, Esquerra Unida i Podem, i el de la dreta, a la suma de PP, UPyD, Ciutadans i Vox.

o Novelda? Segons l'alcalde de Muro, "en aquell cas hi ha hagut una immigració més acusada, i aquesta immigració, se sent lligada a un territori diferent i no es decanta per opcions nacionalistes com la nostra".

Certesa a Ontinyent. La incertesa que genera l'adéu de Briet i Climent de les alcaldies de Cocentaina i Muró contrasta amb la certesa que Jorge Rodríguez Gramage continuarà com a alcalde d'Ontinyent, la capital de la Vall d'Albaida. És, sense dubte, el polític jove –només té 35 anys– amb més futur al si del PSPV-PSOE. Amb un discurs ben travat i un caràcter obert i pròxim, el seu nom fins i tot ha sonat com a possible conseller. Ximo Puig, presidenciable del PSPV-PSOE, ha posat Alcoi i Ontinyent com a exemple del que vol fer si arriba a la Generalitat. La setmana passada, sense anar més lluny, Ontinyent va acollir l'Escola d'Estiu del partit.

L'alcalde s'ho mira amb molta calma. Està centrat a mantenir la vara de comandament de la ciutat i prova d'acostar la política a la gent. El seu pacte amb Compromís –"funciona a la perfecció", proclama de seguida– ha dut mesures tan innovadores com els pressupostos participatius, en què els veïns van decidir, mitjançant una votació popular, a quina destinació volien dedicar 350.000 euros dels dos milions d'inversió previstos a l'exercici en curs. La votació, en què va prendre part el 20% del cens, va coincidir amb la revolta veïnal del barri burgalès del Gamonal i va aparèixer en alguns mitjans estatals com a exemple de democràcia participativa.

Rafael Briet: "A diferència de la Generalitat, no hem gastat allò que no teníem"

"El model de serveis que ha implantat el PP ens ha fet caure en l'oblit", comenta Rodríguez, "és un model que potser resulta útil per a tots els municipis que es troben a 15 quilòmetres o menys de la costa, però que margina la resta", i com a mostra, un parell de botons: "La CV60, que uneix Gandia amb Ontinyent, només està desdoblada a la part de la Safor, en accedir a la Vall d'Albaida és d'una sola direcció en cada sentit... I van plantar el cartell que anunciava el nou hospital l'any 2007, quan el conseller de Sanitat era Rafael Blasco, però continuem sense tenir res més que aquell cartell, que va costar 30.000 euros. Hi ha un sentiment de burla generalitzat".

Esquerra Unida gestiona l'àrea social del consistori però es manté fora de l'executiu. A Ontinyent és costum que tots els grups, siguen al govern o a l'oposició, gestionen alguna àrea en concret, ni que siga simbòlica. En aquest cas, però, EUPV controla un pressupost de quatre milions d'euros i té 40 treballadors municipals a les seues ordres. "Volen que tot siga públic i que hi haja més i més funcionaris, com si no foren conscients del moment que travessem. Em sembla una posició ridícula", es lamenta Rodríguez.

El govern progressista d'Ontinyent ha recuperat el requisit lingüístic per als funcionaris municipals i participa activament en les celebracions que organitzen les més de 450 associacions censades a la població. Però la gran obsessió de l'alcalde és l'altíssima taxa de desocupats, la majoria dels quals afectats per la crisi del tèxtil o que treballaven "en negre". "Tan sols el 27% dels nostres desocupats disposa d'una titulació superior al graduat escolar, però n'hi ha que volen reenganxar-se als estudis i que tindran l'ocasió de formar-se ací: al campus de la Universitat de València ja hi ha Administració i Direcció d'Empreses i magisteri infantil, i el curs vinent s'impartirà també educació física".

"Ontinyent, fills de frares", fa la dita. Ho recorda Santiago Sanchis, director d'*El Periòdic d'Ontinyent*, un setmanari que acaba de publicar el seu número 1.000. Descriu "una societat tancada, de serra, on fins i tot els regidors del PCE acudien a la missa de la Puríssima". Una societat obrera, on la maoista Organització Revolucionària de Treballadors (ORT) va aconseguir dos regidors l'any 1979, però que ara mateix té registrades 7.000 casetes de camp sobre una població de 37.000 habitants. Una societat, això sí, que els anys de bonança no va inflar pit per la Fórmula 1 o la Copa de l'Amèrica. A diferència de Torrent o de Paterna, clarament influenciades per l'embruix de la capital, València parava massa lluny. Tota aquella onada de propaganda parava massa lluny. Prou bé que ho ha notat el PP.

Victor Maceda

ÉS TEMPS DE VACANCES

Si n'ets subscriptor
i a l'estiu te'n vas de vacances
i vols rebre **EL TEMPS** cada setmana.

Telefona'ns al **902 131 025** i comunica'ns
l'adreça on vols rebre la revista aquest estiu o bé
envia'ns un correu electrònic a: subscripcions@eltemps.cat
(Ens ho pots comunicar fins el 25 de juliol)

EL TEMPS